

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 16.01.2023

Vår ref.: 202222603-2 Oppgis ved henvendelse

Deres dato: 02.12.2022

Deres ref.: 22/01152-1

Saksbehandler:

Alexander Kellerer

Godkjenning av felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet etter EB artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet fra Statnett SF (Statnett) den 2. desember 2022. Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1.

RME godkjenner Statnetts forslag til felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1¹.

EB fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for utveksling av balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både sluttbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

EB inneholder krav om at Statnett skal være med på å utarbeide flere metoder og vilkår for å gjennomføre regelverket. Noen av disse metodene og vilkårene skal Statnett utarbeide sammen med andre operatører for transmisjonssystemene (TSOer) i kapasitetsberegningsregionene, LFC-blokkene eller synkronområdet Norge er del av, og noen skal Statnett utarbeide sammen med TSOer i hele EØS.

---

¹ Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft
E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.nve.no/reguleringsmyndigheten
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

RME skal vurdere metodeforslagene utviklet av TSOene, og har hjemmel til å godkjenne metodene etter energiloven² §§ 4-3 femte ledd og 6-1 fjerde ledd, jf. EB artikkel 5, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2.

Ett av forslagene som etter EB skal oversendes til RME for godkjenning er forslag til felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet (artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1).

1.2. Oversendelse av metodeforslaget

Den 2. desember 2022 mottok RME forslag til felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet fra Statnett i henhold til EB artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1, jf. artikkel 4 nr. 1.

Metoden er utviklet i fellesskap av TSOene i det nordiske synkronområdet. Det nordiske synkronområdet består av Norge, Sverige, Finland og Øst-Danmark (DK2). Synkronområdet er satt sammen av 11 budområder, fem av dem ligger i Norge.

Metodeforslaget omhandler felles avregningsregler for tilsiktet utveksling som følge av frekvensreguleringsprosessen (Frequency Containment Process, FCP), tilsiktet utveksling som følge av rampingperioden og utilsiktet utveksling av balanseenergi mellom TSOene innad i det nordiske synkronområdet.

Det foreslås at både tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi skal beregnes og avregnes per budområdegrense og for hver enkel balanseavregningsperiode. Avregningsprisen foreslås å settes lik gjennomsnittet av prisene for frekvensgjenopprettingsreserver med manuell aktivering (mFRR) i dominerende retning i de to budområdene hvor den aktuelle budområdegrensen er plassert. Per i dag er mFRR-pris i hovedretning lik ubalanseprisen.

Mengden av utvekslet energi som følge av FCP og utilsiktet utvekslet energi skal bestemmes ved å beregne differansen mellom samlet målt utveksling av energi og kontrollprogrammet ved den enkelte budområdegrense. Med kontrollprogram menes summen av all tilsiktet utveksling av energi unntatt FCP og utilsiktet utveksling. Per i dag er det ikke mulig å skille mellom volumene for tilsiktet utveksling som følge av FCP og utilsiktet utveksling på en entydig måte, og de vil derfor bli avregnet samlet.

Mengden av utvekslet energi som følge av rampingperioden skal beregnes basert på en forhåndsbestemt rampingperiode og endringen i netto aggregerte planer per budområdegrense ved overgang fra én balanseavregningsperiode til en annen.

Formålet med metoden er å skille bedre mellom de ulike typene volumer energi som utveksles over landegrensene, og forslaget inneholder klare regler om hvordan disse ulike volumene skal prises og avregnes mellom de nordiske TSOene. Som beskrevet over er det per i dag ikke mulig å skille mellom volumene for tilsiktet utveksling som følge av FCP og utilsiktet utveksling av balanseenergi på en entydig måte, og de vil derfor bli avregnet samlet. Tilsiktet utveksling som følge av rampingperioden vil derimot bli avregnet separat.

---

² Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (heretter forkortet energiloven)

Metodeforslaget inneholder endringsklausuler (artikkel 6 nr. 3 og artikkel 7 nr. 2) som fastsetter at prisingsreglene skal revideres fra det tidspunkt flere priser for frekvensgjenopprettingsreserver (i tillegg til mFRR-prisen) blir brukt i det nordiske synkronområdet. I tillegg har de nordiske TSOene et mål om å gjennomføre en evaluering av metodeforslaget ett år etter at områdebasert balansering (Area control error, ACE) har blitt innført i Norden.

1.3. Høring og konsultasjon

Metodeforslag utformet i henhold til EB artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1 omfattes ikke av plikten til å sende metodeforslag på høring som omtales i EB artikkel 10 nr. 4. De nordiske TSOene har derfor ikke gjennomført en høring.

Metodeforslaget fastsetter reglene for avregning mellom de nordiske TSOene og påvirker derfor i hovedsak Statnett. Forslaget er også i stor grad en videreføring av dagens praksis, og RME vurderer at innholdet i forslaget i liten grad påvirker norske markedsaktører og sluttbrukere. RME har derfor heller ikke gjennomført en høring.

1.4. Koordinering under behandling av saken

RME har deltatt i Energy Regional Regulators Forum (ERRF) for å koordinere vedtak om metodeforslaget med de andre nasjonale reguleringsmyndighetene i Norden.

2. Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1. EB

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 å:

- a) Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b) Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c) Integre balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d) Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,
- e) Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre markedet for elektrisk kraft,

- f) Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptre uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g) Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Tidsfrister

TSOene skal utvikle de vilkår og metoder som kreves etter EB og sende disse til sine respektive reguleringsmyndigheter for godkjenning i tråd med EB artikkel 4 nr. 1, innen de tidsfrister som angis i forordningen.

Reguleringsmyndighetene skal etter EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 6, fatte vedtak om de innkomne vilkårene eller metodene innen seks måneder etter at reguleringsmyndigheten mottok forslaget til vilkår eller metode.

Høring

TSOene som etter forordningen er ansvarlig for å sende inn forslag til vilkår og metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive de berørte myndighetene i hvert medlemsland, om utkastet til metodeforslaget. Metodeforslag utformet i henhold til EB artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1 omfattes imidlertid ikke av den plikten til å sende forslaget på høring som omtales i EB artikkel 10 nr. 4.

Innholdskrav

Forslaget til metoder skal etter EB artikkel 5 nr. 5 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forordningen. Fristen for gjennomføring skal ikke være lenger enn 12 måneder etter godkjenning fra de relevante reguleringsmyndighetene, med mindre alle relevante reguleringsmyndigheter avtaler å forlenge fristen for gjennomføring, eller dersom det er angitt andre frister i forordningen.

EB artikkel 50 nr. 3 lyder:

Innen 18 måneder etter ikrafttredelsen av denne forordning skal alle TSO-er som tilsiktet utveksler energi i et synkronområde, utarbeide et forslag til felles avregningsregler som skal gjelde for tilsiktet utveksling av energi, som følge av ett av eller begge følgende forhold:

- a) Frekvensreguleringsprosessen i henhold til artikkel 142 i forordning (EU) 2017/1485.
- b) Rampingperioden i henhold til artikkel 136 i forordning (EU) 2017/1485.

EB artikkel 51 nr. 1 lyder:

Innen 18 måneder etter ikrafttredelsen av denne forordning skal alle TSO-er i et synkronområde utarbeide et forslag til felles avregningsregler som skal gjelde for all utilsiktet utveksling av energi. Forslaget skal inneholde følgende krav:

- a) Prisen for utilsiktet utveksling av energi som tas ut fra synkronområdet, skal gjenspeile prisene for aktivert oppregulering av balanseenergi for frekvensgjenopprettingsprosessen eller prosessen for erstatning av reserver for dette synkronområdet.
- b) Prisen for utilsiktet utveksling av energi som mates inn i synkronområdet, skal gjenspeile prisene for aktivert nedregulering av balanseenergi for frekvensgjenopprettingsprosessen eller prosessen for erstatning av reserver for dette synkronområdet.

Godkjenning

Forslag til felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet etter EB artikkel 50 nr. 3 og 51 nr. 1 skal etter EB artikkel 5 nr. 3 bokstav j og 5 nr. 3 bokstav l godkjennes av alle de relevante reguleringsmyndighetene i Norden.

Dersom metodeforslaget krever godkjenning av flere enn én reguleringsmyndighet skal de respektive reguleringsmyndighetene etter EB artikkel 5 nr. 6 koordinere vedtak om metodeforslaget.

2.2. Energiloven

Etter energiloven §§ 4-3 femte ledd og 6-1 fjerde ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder om utøvelsen av avregnings- og systemansvaret.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen i tråd med de krav som følger av EB.

RME har koordinert sin beslutning om vedtak med de andre berørte reguleringsmyndighetene gjennom reguleringsmyndighetenes felles fora. Den 31. mars 2020 kom de berørte myndigheter til enighet om at metoden kan godkjennes. RME har fattet vedtak innen seks måneder etter at metodeforslaget ble mottatt fra Statnett.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

RME finner at forslaget til felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi mellom synkronområder i det alt vesentlige sikrer en rettferdig og likeverdig fordeling av kostnader og fordeler mellom de berørte TSOene. RME mener det er viktig at de nordiske TSOene kan beregne og skille mellom de ulike volumene energi som utveksles

over landegrensene og at det ikke oppstår uenigheter blant TSOene om hvordan disse volumene bør prises og avregnes.

RME vurderer også at forslaget oppfyller innholdskravene i EB artikkel 50 nr. 3 da det foreslås avregningsregler for tilsiktet utveksling som følge av både FCP og rampingperioden. I tillegg oppfyller forslaget innholdskravene i artikkel nr. 51 nr. 1 da det foreslås å sette avregningsprisen for utilsiktet utveksling av energi lik gjennomsnittet av prisene for frekvensgjenopprettingsreserver med manuell aktivering (mFRR) i dominerende retning i de to budområdene hvor den aktuelle budområdegrensen er plassert.

Metodeforslaget inneholder en rimelig tidsplan for gjennomføringen av metoden. RME vurderer at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i EB. Kravene i EB artikkel 5 nr. 5 er dermed oppfylt.

Samlet sett er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3. Vedtak

RME godkjenner Statnetts metodeforslag om felles avregningsregler for tilsiktet og utilsiktet utveksling av energi innad i det nordiske synkronområdet i henhold til energiloven §§ 4-3 femte ledd og 6-1 fjerde ledd, jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 5 og nr. 3 bokstav j og bokstav l. Statnett er etter dette pliktig til å anvende metoden i Norge.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonsleder

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

STATNETT SF - Urd Sira
STATNETT SF - Cecilie Seem

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none"> - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.